

Jaarverslag 2020

Foto: Twee vrouwen kregen opvang bij een gastgezin op het platteland. Ze hebben nu allebei asiel.

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Opvang & humanitaire hulp	6
2.1	Cijfers	6
2.2	Opvangcoördinator	8
2.3	Overheidsopvang	9
2.4	Ontwikkelingen	10
2.6	Leefgeld en financiële steun	13
2.7	Eten tijdens Corona.....	14
3	Juridische hulp & begeleiding	15
3.1	Cijfers	15
3.2	Ontwikkelingen	17
3.3	Samenwerking, lobby en actie	18
4	Medische hulp	21
4.1	Cijfers	21
4.2	Ontwikkelingen	21
5	Organisatie	25
5.1	De werkvloer	25
5.2	Beleid & samenwerking	26
5.3	Cao en arbo-zaken	27
5.4	Bestuur & reorganisatie	28
6	Financiering	29
6.1	Jaarrekening.....	29
6.2	Subsidie gemeente Utrecht	29
6.3	Fondsen en donaties.....	29

1 Inleiding

Zodra in maart 2020 de Corona-richtlijnen van de overheid van kracht werden, paste STIL haar werkwijze in de hulpverlening flexibel aan. In plaats van inlooptsprekuren, werden zoveel mogelijk mensen op afstand geholpen. Medewerkers werkten vaak thuis en STIL huurde een aparte locatie om meer ruimte te hebben voor het juridisch spreekuur en afspraken met cliënten. Tegen onze verwachtingen in, was op bijna alle werkterreinen sprake van een stijging van het aantal geholpen mensen. Ook kreeg opnieuw een record aantal mensen een verblijfsvergunning.

Toeleiding naar opvang

Eveneens tegen de verwachtingen in, hielpen we ook veel mensen aan opvang. Zowel aan opvang van de gemeente (*sinds 2019 onder de noemer 'LVV'*) en het rijk (AZC's), als bij particulieren.

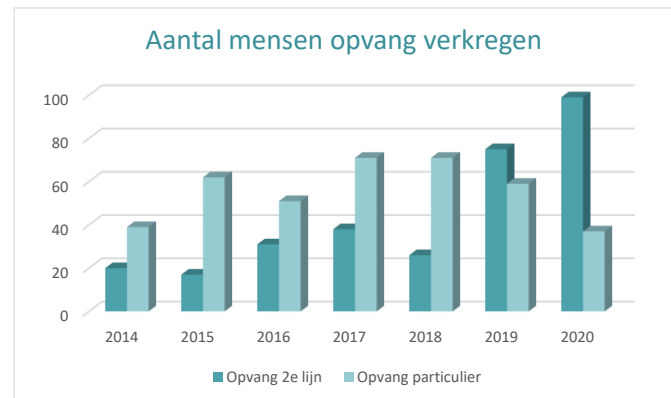
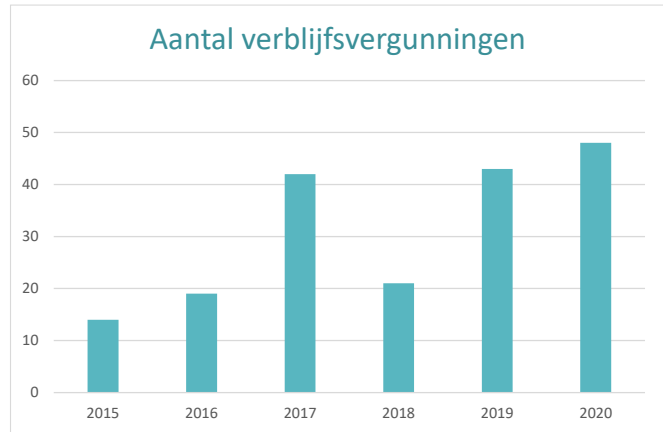
We konden door Corona minder actief nieuwe gastadressen werven en eveneens wilde niet iedereen logees ontvangen. Toch kreeg een vrij groot aantal mensen een gastvrij welkom in ons particuliere netwerk.

Gezinnen van de straat

Positief was eveneens dat STIL in 2020 kon starten met het begeleiden van gezinnen in de nieuwe eerstelijnsopvang van de gemeente. Hier hebben we eerder samen met collega-organisaties voor gepleit, nadat we signaleerden dat regelmatig kinderen met hun ouders op straat stonden. Zij verkeerden in kwetsbare positie, konden geen kant op en de LVV-voorzieningen waren voor hen niet beschikbaar. In 2020 kwam er verbetering in die situatie.

Tekening van Piera Mattioli: Gezin biedt moeder en kind opvang

Afgewezen pardonkinderen

Uiteraard was er niet alleen maar mooi nieuws. Zeventien gezinnen die we begeleidden in de procedure voor de Afsluitingsregeling Langdurig Verblijvende Kinderen (*beter bekend als 'kinderpardon'*), kregen negatief bericht van de IND, ook op hun bezwaar. Dit terwijl twaalf van hen hier al tussen de tien en zestien jaar wonen en vijftien kinderen hier geboren zijn. De IND bleek erg strikt en met weinig 'menselijke maat' te oordelen. Enkele gezinnen kregen (en krijgen) sinds ze het AZC verlieten gemeentelijke steun. Ze stelden beroep in bij de rechter.

Van rijksopvang naar Corona-opvang

Door Corona werden een periode geen mensen op straat gezet door de rijksoverheid. In een andere periode bestond echter de - *in onze ogen*- absurde situatie dat er wel Corona-daklozenopvang was voor iedereen, gefinancierd door het rijk. Tegelijkertijd werden door diezelfde rijksoverheid mensen op straat gezet vanuit AZC's. Dit gebeurde zelfs gedurende de strenge *lockdown*. Zij werden dan direct van de straat naar die Corona-opvang verwezen. STIL en andere organisaties pleitten tegen dit op straat zetten van mensen, vóór het openhouden van de Corona-opvang, en in de wintermaanden eveneens voor langduriger openhouden van de opvang van de Koud-Weer-Regeling.

Onevenredig zwaar regime detentie

Mensen die in bewaring zaten omdat ze geen verblijfsvergunning hadden en Justitie hen het land uit wilde zetten, zaten als gevolg van Corona-richtlijnen, vrijwel het gehele jaar 21 uur per dag op hun cel, maandenlang, zonder een strafbaar feit gepleegd te hebben. De meesten werden niet vrijgelaten, ook al waren lange perioden vliegvelden en landsgrenzen gesloten, waardoor uitzetting – *het wettelijke doel van de detentie*- niet mogelijk was. STIL en andere organisaties pleitten tevergeefs voor vrijlating. Asieladvocaten noemden het regime 'onevenredig zwaar'.

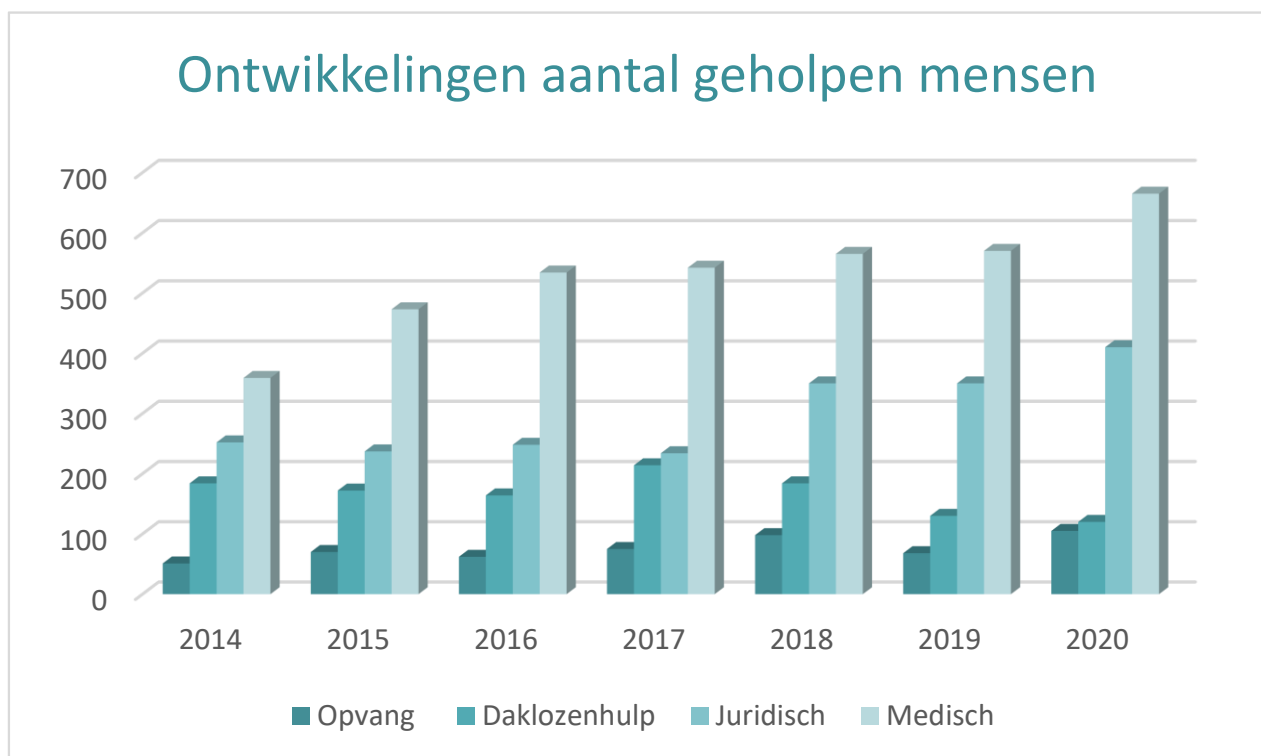
Interne organisatie & Jaarrekening

Opnieuw zijn in 2020 binnen de Stichting stappen gezet om te kunnen voldoen aan de cao-richtlijnen. Ook verbeterden we de 'arbeidsomstandigheden' op kantoor. In de loop van het jaar gingen we een reorganisatieproces in om terugkerende problemen binnen de organisatie, in de toekomst te kunnen voorkomen.

Op onze website valt meer te lezen over de visie en missie van STIL, beleid en werkwijze. Een goedgekeurde jaarrekening is binnenkort op de website te vinden: www.stil-utrecht.nl, evenals dit verslag. Fondsen krijgen een eigen projectverantwoording als dat van toepassing is.

Hartelijk dank!

Hierbij dankt STIL gastadressen, vrijwilligers, donateurs, fondsen, gemeente Utrecht, partners en betrokkenen hartelijk. Zonder jullie was dit alles zeker niet mogelijk geweest!

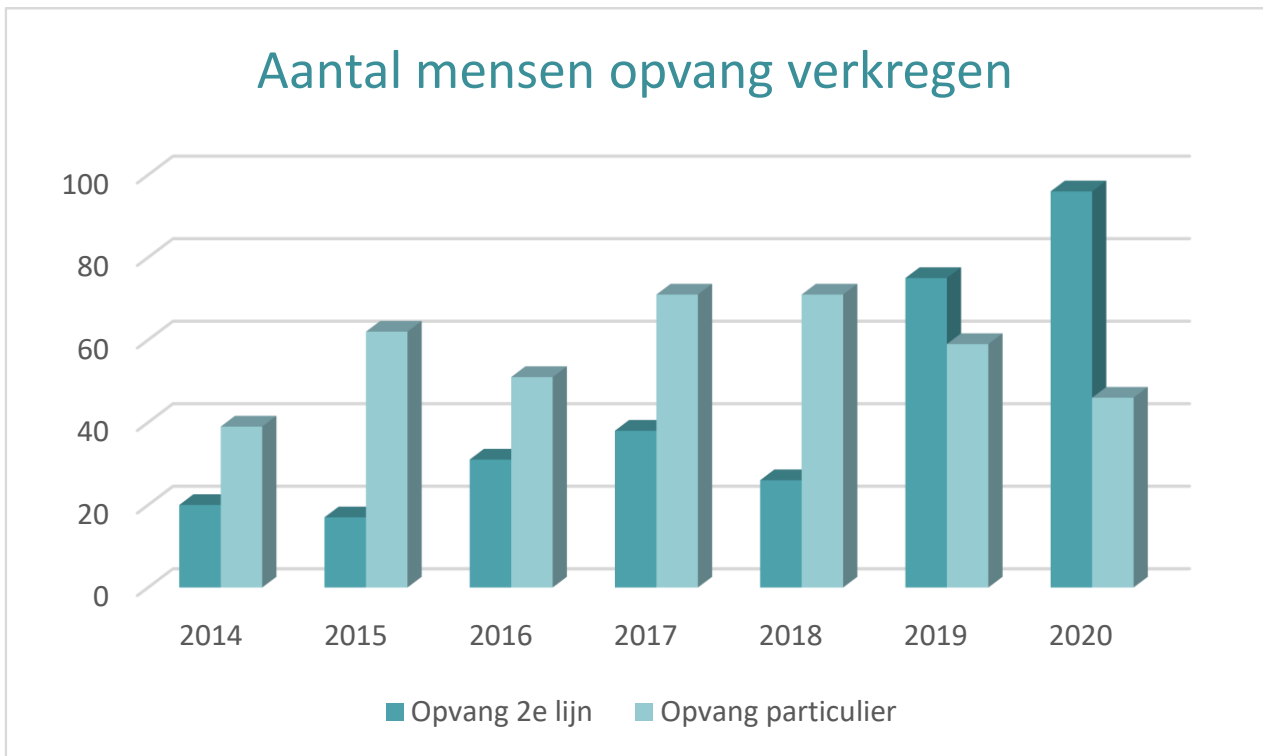
2 Opvang & humanitaire hulp

2.1 Cijfers

In 2020 werden via STIL ruim honderd gezinnen of personen opgevangen in diverse vormen van opvang. Het ging om 121 nieuwe plaatsingen. We vonden veertien nieuwe particuliere gastadressen voor de opvang van mensen die anders op straat zouden staan.

Aan 81 mensen verstrekten we structureel leefgeld of geld voor avondeten. We boden daarnaast aan ruim honderdtwintig mensen daklozenhulp zoals drogistproducten of toegang tot kleding en eten.

Tekening van Piera Mattioli: Vrouw en kind krijgen opvang bij gastgezin

Via STIL aan onderdak geholpen

In de grafiek hierboven en de tabel hierna is te zien hoeveel mensen in 2020 (en andere jaren) via STIL opvang kregen op particuliere adressen en hoeveel bij de overheid. Vooral het aantal mensen dat opvang van de overheid kreeg, steeg enorm. Dit gaat zowel om rijksopvang en gemeentelijke 'LVV'-opvang, als om reguliere opvang zoals vrouwenopvang en opvang bij zorginstellingen. In de tabel hierna is ook te zien om hoeveel 'plaatsingen' het ging bij een gastgezin, in een particulier opvanghuis, in reguliere, gemeentelijke, of rijksopvang¹. In paragraaf 1.3 een specificatie.

¹ Hierbij zijn niet de cijfers van het Aanmeldloket gerekend, dat wel mede door STIL wordt gedraaid, het loket heeft een eigen jaarrapportage. Het Aanmeldloket meldt mensen aan voor eerstelijnsopvang voor ongedocumenteerden (BBB, LVV).

Tabel aantal personen en plaatsingen in opvang	Plaatsingen	Personen*
Particuliere gastadressen en opvanghuizen/organisaties	27	46
Gemeentelijke en/of LVV-opvang ongedocumenteerden	68	68/NB
Reguliere opvang en rijksopvang	26	26/NB
Totaal**	121	> 105

*Excl kinderen of partner. ** Excl dubbeltellingen en mensen al voor 2020 verblijvend in LVV- of rijksopvang

Ter vergelijking: In 2019 ging het om 103 plaatsingen en 68 personen. In 2020 ging het om 120 plaatsingen van ruim 105 personen. Het aantal plaatsingen en het aantal personen dat opvang kreeg is dus tegen verwachting in gestegen. We hadden dit niet verwacht omdat een periode geen mensen op straat werden gezet vanuit AZC's en eveneens twee perioden 'Corona-opvang' geboden werd door de overheid.

Gastadressen en opvanghuizen

In 2020 werden in totaal 46 mensen en hun eventuele kinderen of partner door particulieren opgevangen, dat kan om gastgezinnen of opvanghuizen gaan. Het ging om 27 plaatsingen van 33 gezinnen of personen in 2020. Zie de tabel hieronder².

Specificatie plaatsingen in particuliere opvang	Plaatsingen	Personen
Particuliere gastadressen	18	16
Particuliere opvanginstanties/opvanghuizen	9	17
Totaal aantal plaatsingen	27	33

Nieuwe gastgezinnen

In 2020 maakte STIL kennis met veertien nieuwe gastgezinnen. Dit bracht het totaal aantal op 66 adressen. Er haakten ook enkele adressen af, vandaar dat het saldo weinig verschilt van het aantal van 63 gastadressen waar we eind 2019 contact mee hadden. Wegens Corona wilden sommige gastadressen geen mensen opvangen. Daarnaast konden we door Corona minder actief nieuwe gastadressen werven dan we gewent hadden.

Zeer verschillende logeerplekken

De gastadressen zijn zeer verschillend, zowel wat betreft de mensen die onderdak aanbieden als de soort logeerplekken. Het kan zijn dat onze cliënten een geheel eigen plek krijgen zoals een tuinhuisje of een zolder met douche en kookgelegenheid, het kan ook dat twee cliënten samen één logeerkamer krijgen. Soms leven gezin en logees gescheiden van elkaar, soms delen ze juist alles met elkaar.

Het particuliere netwerk bestaat uit woongroepen, echtparen, alleenwonenden of gezinnen. De tijdsduur waarin iemand onderdak krijgt, kan ook erg verschillen. De opvang kan een week, enkele weken, enkele maanden of bijna twee jaar duren.

Foto: De kinderen van het gastgezin en de logee uit het voorbeeld in het kader hieronder

² Zie toelichting tabellen in grijs kadervolgende paragraaf.

Ugandese vrouw en kind krijgen logeerplek bij gezin

‘Je krijgt warmte en gezelligheid, én kunt tegelijk iemand helpen’

“Iemand in huis nemen puur voor wat gezelligheid en warmte én ik kan er een ander mee helpen. Dat leek mij wel wat”, vertelt Hilde. Ze meldde zich in augustus 2020 als gastadres bij STIL. “Voordat ik het wist stond ik op het treinstation om mijn nieuwe huisgenoten te ontmoeten”. Het ging om een Ugandese jonge vrouw met haar éénjarige zoon. “Mijn kinderen waren meteen enthousiast want ze zagen haar zoontje als nieuw speelkameraadje. De daaropvolgende dagen verliepen erg goed.

Als één van ons stond te koken dan stond de ander nieuwsgierig in de pan mee te gluren. Als een zus liet ik haar vrij in mijn huis en merkte ik dat dat de band ten goede kwam. In de warme avonden als de kinderen sliepen, zaten we buiten te kletsen onder het genot van een kop thee en haar zelfgemaakte *Chapati*-broden. We hebben wat afgelachen. We wisselden veel van elkaars cultuur uit en hielpen elkaar waar nodig.

Ondertussen was het contact met STIL goed. Vooral de eerste dagen nadat de gast bij ons was ingetrokken hield STIL flink contact en vroegen ze hoe het ging. Ze regelden alles naar wens. Het dagelijks leven liep soepel door. Voor mij zijn er gewoon twee familieleden bij gekomen”.

Particuliere opvanghuizen

Als we praten over particuliere opvang bij organisaties, bedoelen we bijvoorbeeld bij het Jeannette Noëlhuis, een katholieke woongemeenschap in Amsterdam, het Wereldvrouwenhuis in Nijmegen, het Jongerenhuis in Eindhoven en het Harriet Tubman Huis in Amsterdam. STIL heeft contact met zeven van zulke opvanghuizen.

2.2 Opvangcoördinator

Dankzij steun van het Kansfonds kon STIL in maart 2020 een opvangcoördinator aannemen. Zij coördineerde en regelde de plaatsingen in particuliere opvang en onderhield contact met de gastadressen. Dit had als voordeel dat de sociaal- juridische begeleiders zich op het juridische werk konden richten en er meer zorg en aandacht was voor vragen van de gastadressen. Ook kon op deze manier één persoon het overzicht bewaren over de beschikbare plekken.

Werving nieuwe gastadressen

Werving van gastadressen, huisbezoek bij gastadressen om kennis te maken en uitleg te geven, zijn eveneens taken van deze opvangcoördinator.

Het aanvankelijke plan was dat zij zich ook intensief met werving van nieuwe gastadressen bezig zou gaan houden, echter door Corona heeft dit in 2020 vrijwel stil geleden. Ook kon een ontmoeting met alle gast-adressen samen helaas niet doorgaan.

Tekening Piera Mattioli: Moeder en kind krijgen opvang bij gezin

Via deze link is een interview met de opvangcoördinator te lezen:

<https://www.stil-utrecht.nl/blog/opvangcoordinator-anna-over-gastadressen-stil/>

Beleid en samenwerking

De nieuwe opvangcoördinator hield zich eveneens bezig met evaluatie en ontwikkeling van beleid rondom opvang. Zo hebben we gezamenlijk besproken wie we wanneer wel of niet kunnen of willen opvangen. Ook zijn er betere samenwerkingsafspraken gemaakt met partners als het Aanmeldloket en het kerkelijke netwerk Iedereen Onder Dak in Utrecht.

2.3 Overheidsopvang

In de tabel hierna is te zien in welke overheidsopvang mensen door STIL geplaatst zijn. Plaatsingen door het Aanmeldloket zijn niet meegeteld. Het gaat vooral om zogenoemde tweedelijnsopvang van de gemeente/grotendeels binnen LVV-verband, waarvoor bepaalde criteria gelden, zie *toelichting in grijs kader onder de tabel*.

Specificatie aantallen overheidsopvang (AZC/LVV/regulier)	Plaatsingen/Personen*
<i>Specificatie, geplaatst in:</i>	
AZC (rijksopvang)	21
Zorginstellingen en vrouwenopvang	5
<i>Opvang gemeente Utrecht en/of LVV, hierna specificatie</i>	
St Noodopvang Dakloze Vreemdelingen Utrecht (SNDVU)	19
Weerdsingel (vrouwen en kwetsbare of zieke mannen)	27
Toevlucht (nachtopvang ongedocumenteerden)	6
Seguro (kwetsbare mannen)	1
St Agnes van Leeuwenberch (Huize Agnes)	2
Huize Agnes Noodbed	1
Medisch Opvangproject Ongedocumenteerden (MOO)	4
Overig INLIA goedgekeurd en geplaatst	5
INLIA toetsing	nvt 15
Op wachtlijst 2e lijn	nvt 6
(Overige) Eerste lijns opvang	5
Gezinshuis	2
Totaal aantal plaatsingen (excl op particuliere plekken)	96

*Aantal plaatsingen en aantal personen bleken hier gelijk te zijn. Aantal is excl evt gezinsleden

Toelichting tabellen opvang

Plaatsingen: Het aantal *plaatsingen* in tabel 1 en 2, is hoger dan het aantal *personen* als mensen in een jaar op meerdere plekken zijn geplaatst. Bij het aantal *personen*, zijn ook mensen meegeteld die al voor 2020 in particuliere opvang zijn geplaatst en er in 2020 nog verbleven. De mensen die al voor 2020 in gemeentelijke, LVV- of rijksopvang verbleven, zijn *niet* meegeteld.

Zorginstelling: Dit betreft meestal 'begeleid wonen'-instellingen voor kwetsbare cliënten.

Vrouwenopvang: Dit betreft meestal vrouwen die met huiselijk geweld te maken hebben gehad of slachtoffer zijn van mensenhandel.

Tweedelijnsopvang gemeente: Dit is gemeentelijk gefinancierde opvang, waarbij de organisatie INLIA beoordeelt of mensen voldoen aan de door de gemeente gestelde voorwaarden aan die opvang. Zo moet er bijvoorbeeld – naast regio-binding- sprake zijn van juridisch perspectief en/of ernstige medische/ psychische problematiek of terugkeer. Sinds 2019 wordt dit indirect door het rijk gefinancierd in het kader van de LVV-pilot.

Rijksopvang: Dit gaat meestal om mensen die vertrekken naar het Aanmeldcentrum in Ter Apel om asiel te vragen, die vervolgens in een Asielzoekerscentrum (AZC) geplaatst worden.

Nvt: Niet van toepassing waar het gaat om tellen van aantal plaatsingen, deze mensen zijn nog niet geplaatst.

2.4 Ontwikkelingen

Door Corona minder mensen op straat

In de eerste Corona-periode, van half maart tot juni, werden door de rijksoverheid geen uitgeprocedeerde asielzoekers op straat gezet vanuit de AZC's. Als mensen op straat gezet worden, krijgen ze de opdracht het land te verlaten, maar wegens Corona waren veel vliegvelden en landsgrenzen gesloten, vandaar dat dit 'klinkeren' toen niet gebeurde.

In de tweede periode, oktober tot en met december (en in 2021), gebeurde dit echter – ondanks lobby en protest ertegen- weer wel gewoon.

Corona-daklozenopvang

In beide perioden was er door de overheid speciale Corona-daklozenopvang opengesteld, zodat niemand op straat zou hoeven verblijven. Zo ontstond lange tijd de – in onze ogen- absurde situatie dat mensen eerst door de rijksoverheid op straat gezet werden (vanuit de AZC's) en vervolgens van diezelfde overheid elders opvang kregen, namelijk in de Corona-opvang.

In de winter werd ook enkele malen, zoals gebruikelijk op grond van de Koud Weer Regeling (KWR) opvang aangeboden. Dit houdt in dat alle dakloze mensen als het vriest een slaapplek binnen krijgen.

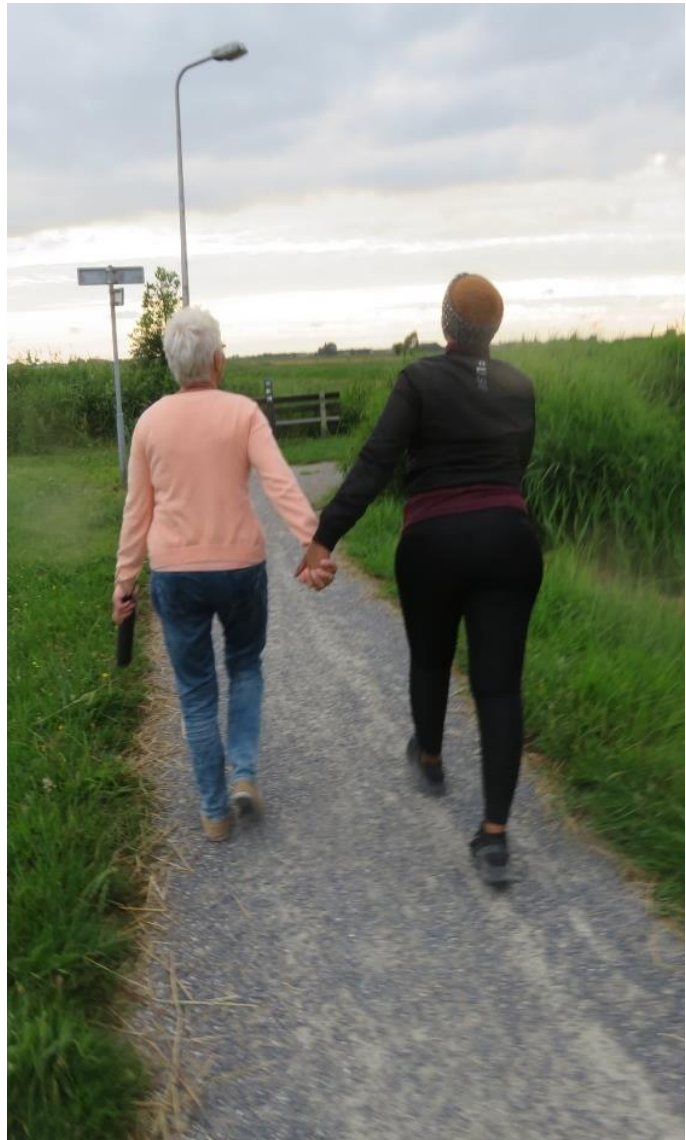

Foto: Hand in hand, logee en vrouw van gastgezin

Al met al kreeg STIL door verschillende oorzaken minder dan voor die tijd te maken met opvangverzoeken van mensen op straat, zonder toegang tot de gemeentelijke- of rijksopvang. De Corona-opvang was namelijk toegankelijk voor *alle* daklozen, ook voor de mensen die er normaal geen toegang toe hebben. Dat was reden dat we minder personen *particulier* opvingen. Het ging om een daling van 56 personen in 2019 naar 46 personen of gezinnen in 2020.

Relatief veel tweedelijsplaatsingen

Echter, de hulpverlening en begeleiding gingen gewoon door, *zij het met enige aanpassingen, zie hoofdstuk 5*. Dat betekende dat mensen wel konden worden aangemeld voor de *tweedelijs*-opvang. Daar werd dus juist een relatief groot aantal mensen geplaatst. Dit betrof 96 mensen. Vergeleken met 75 mensen vorig jaar³.

Dat we ondanks de aangeboden Corona-opvang toch mensen *particulier* opvingen, kwam doordat er in de periode juni-oktober geen Corona-opvang van de overheid was. Ook was die opvang niet toegankelijk voor kinderen en niet geschikt voor andere kwetsbaren.

³ Let op mensen uit 2019 die in 2020 nog in rijks- en gemeentelijke opvang verblijven, tellen we hier niet mee.

Jane en haar dochter kregen opvang bij gastgezinnen. In 2020 kregen ze asiel. Foto van Fouad Hallak.

Zwangeren en moeders met kinderen

STIL heeft voor meerdere zwangere vrouwen en vrouwen met kleine kinderen, opvang weten te regelen. Vaak voor een langere periode. Vaak betrof het vrouwen met een Dublinclaim⁴. Ook hielpen we een zwangere vrouw aan opvang die werd mishandeld door haar partner, ze is uiteindelijk in de overheidsopvang terecht gekomen en is onlangs moeder geworden.

Met verschillende organisaties en de gemeente werkten we goed samen, zij bleken goed mee te denken bij het zoeken naar oplossingen. Wel was nog sprake van een relatief groot aantal afwijzingen van mensen die STIL (veelal voor tweedelijns-)opvang aanmeldde. Het ging om veertien afwijzingen.

Pleiten voor openhouden opvang

Meerdere keren heeft STIL in 2020, al dan niet samen met andere organisaties gepleit voor

- o Openhouden/openen van de Corona-opvang, in combinatie met verzoek te stoppen met klinkeren⁵
- o Openhouden van de opvang van de Koud Weer Regeling

Tevens heeft STIL meerdere keren het recht op rijksopvang 'afgedwongen' voor individuen. Door Corona is enkele mensen de toegang tot een AZC geweigerd. Na bemiddeling kwam die toegang er alsnog, al kon dat erg lang duren (*zie voorbeeld in kader volgende pagina en uitleg daaronder*).

⁴ Mensen met een Dublinclaim bij een ander Europees land, verbleven eerder in dat betreffende land, daarom probeert Nederland hen naar dat land over te dragen, vandaar dat men spreekt over een claim. Deze afspraken liggen vast in de Dublinverordening.

⁵ 'Klinkeren' betekent het op straat zetten van mensen vanuit de AZC's, de term verwijst naar straatklinkers (straatstenen).

Zieke man met veel moeite toch toegang tot AZC

De heer A was al twee jaar bij STIL bekend, toen er in februari 2020 vanwege zijn verslechterende gezondheidstoestand 'uitstel van vertrek' werd verleend (artikel 64 van de vreemdelingenwet). De advocaat vroeg STIL om het COA te benaderen, de instantie die over de opvang van vluchtelingen gaat, omdat A nu recht had op opvang in een AZC. Die opvang kreeg hij echter niet.

Het COA liet op 19 maart weten: *"In verband met de logistieke beperkingen op de verhuisbewegingen kan betrokkene zich momenteel niet melden op een locatie. Wanneer dit weer mogelijk is zullen wij u informeren. Met vriendelijke groet, Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA)"*.

Vanwege COVID zaten alle AZC's dicht, A. kon niet geplaatst worden. Gezien de medische situatie van de man zeer onwenselijk, gezien de juridische situatie onacceptabel: hij had recht op opvang! STIL besloot om 'administratieve plaatsing' te vragen, dan krijg je geen onderdak maar wel leefgeld en een ziektekosten-verzekering. De administratieve plaatsing werd goedgekeurd.

STIL vroeg vervolgens om een verzekeringspasje en een *moneycard* van het COA waarop het leefgeld overgemaakt kan worden. Het verzekeringspasje kwam, de *moneycard* niet. STIL vroeg opnieuw om de *moneycard*. De *moneycard* kwam, de pincode niet. STIL vroeg vervolgens om de pincode. Er moest een nieuwe *moneycard* worden opgestuurd. De nieuwe *moneycard* kwam, STIL wachtte in spanning: en ja, de pincode kwam ook! Het was inmiddels 8 mei, zeven weken later.

Nadat er weer plaatsingen in de AZC's mogelijk waren, ging de heer A uiteindelijk op 29 juli, weer ruim twee maanden later, met een zorgtaxi naar een AZC in het oosten van het land.

Problemen met toegang tot rijksopvang

STIL bemiddelde in 2020 meerdere malen intensief om voor mensen toegang te verkrijgen tot de rijksopvang (Aanmeldcentrum Ter Apel en via die weg Asielzoekerscentrum AZC). Zo hebben hoog-zwangeren (*vanaf zes weken voor de bevalling*) recht op opvang in een AZC, ook mensen met een tijdelijke status op medische gronden (*zgn uitstel van vertrek, artikel 64 van de vreemdelingenwet*), hebben recht op rijksopvang. Tevens heeft ieder mens recht op het vragen van asiel.

In de beginperiode van Corona besloot de staatssecretaris echter opeens geen mensen meer toe te laten tot de asielpcedure en opvang. Na protest van advocaten en anderen liet de staatssecretaris dit verbazingwekkende plan gelukkig weer varen. Officieel was het vanaf dat moment wel weer mogelijk asiel te vragen en een plek in de rijksopvang te krijgen. Maar in praktijk lukte het vaak nog steeds niet daadwerkelijk toegang tot de opvang en de procedure te krijgen.

STIL probeerde in die gevallen in eerste instantie mensen 'administratief te plaatsen', dit betekent dat je geen bed in een AZC krijgt maar wel leefgeld en een ziektekostenverzekering, *zie voorbeeld hierboven in het kader*. Bij een hoogzwangere vrouw, een moeder met baby en een zieke man, lukte het uiteindelijk wel – met veel moeite- toegang tot de opvang te verkrijgen.

2.5 Overige ontwikkelingen opvang

Nieuwe gezinsopvang

In 2020 ging een nieuwe eerstelijns opvangvoorziening voor gezinnen van start, buiten de LVV om, door de gemeente gefinancierd. Dit was het gevolg van het in 2019 door Utrechtse organisaties gesignaleerde probleem dat gezinnen nauwelijks meer in de Utrechtse opvang terecht konden komen. Ook ervaaarde het Aanmeldloket de afwezigheid van een *eerstelijns*-opvang voor gezinnen als problematisch. Het loket signaleerde regelmatig erg schrijnende en zorgelijke situaties waarbij mensen met minderjarige kinderen op straat verbleven.

Foto van Angeliek de Jonge, de Stadsbrug, de daklozenopvang, in 2020 was hier zowel de Corona-opvang als de opvang van de Koud Weer Regeling.

Doordat zij nergens terecht konden om de situatie nader te onderzoeken, verdwenen ze uit beeld en kon geen of onvoldoende begeleiding geboden worden en konden ze bijvoorbeeld ook niet aangemeld worden voor opvang in de tweede lijn.

Samen met de gemeente is hier een oplossing voor gevonden in de vorm van enkele plaatsen voor tijdelijke eerste-

lijnsopvang van gezinnen. STIL draagt sindsdien zorg voor de begeleiding van die gezinnen, waar extra subsidie voor kwam van de gemeente.

Jongeren en minderjarigen met een Dublinclaim

In 2020 kreeg in de periode juni tot oktober, toen er geen Corona-opvang was, ook een andere (deels) kwetsbare groep geen - of slechts in zeer uitzonderlijke situaties- toegang tot gemeentelijke (LVV-) opvang, de mensen met een Dublinclaim⁶. Dit kunnen gezinnen met kinderen zijn of mannen en vrouwen zonder kinderen. In 2020 zagen we een groeiende groep zeer jonge mensen (van 18 tot 23 jaar) en zelfs minderjarigen in deze situatie.

Deze jonge jongens en meisjes zijn genooddaakt op straat te overleven, wat hen kwetsbaar maakt voor risico's als uitbuiting en misbruik. Ook dit thema is herhaaldelijk door de samenwerkende organisaties aangekaart bij de gemeente, helaas zonder resultaat waar het toegang tot opvang betreft. Gedurende de Corona- lockdown werden zij wel van de straat geholpen. In zeer uitzonderlijke situaties kon voor een kwetsbare persoon met hulp van de gemeente wel een noodoplossing gevonden worden.

2.6 Leefgeld en financiële steun

Leefgeld en geld voor eten

In 2020 is aan 81 personen of gezinnen allerlei vormen van structurele financiële steun geboden, waaronder een langere periode leefgeld aan 28 personen of gezinnen, aan 22 mensen geld voor avondeten en aan vijf personen eetgeld om medische redenen. Ook ontvingen tientallen mensen incidentele financiële steun. STIL betaalt daarnaast medisch en juridisch noodzakelijke kosten en reiskosten ten behoeve van medische, juridische en humanitaire hulp. In de jaarrekening is te zien om hoeveel geld dit ging. Grotendeels particulier gefinancierd.

⁶ Zie uitleg voetnoot 3.

Coronasteun

Zeven gezinnen en negen personen zonder kinderen, kregen daarnaast steun voor leefgeld en onderdak omdat ze door Corona minder of helemaal geen inkomen meer hadden. Dit waren mensen die eerder zelfredzaam waren en geen financiële steun van STIL kregen. We boden die hulp om te voorkomen dat deze mensen op straat zouden belanden. Dit was mogelijk door steun van meerdere fondsen, de gemeente Utrecht bood enkele maanden leefgeld aan vier gezinnen.

2.7 Eten tijdens Corona

Garantstellingen voor eten, kleding en drogistproducten

STIL draait elke maandagochtend een daklozenspreekuur. Dit spreekuur is tijdens Corona doorgegaan. Hier werden garantstellingen voor eten en kleding verstrekt, evenals verzorgingsproducten zoals deodorant, zeep, maandverband en dergelijke. STIL verstreekte aan ruim 120 mensen verzorgingsproducten. Dit enkel aan mensen die geen of onvoldoende inkomen hadden.

Aan 111 personen werden garantstellingen voor kleding, schoenen of noodzakelijke goederen, verstrekt. Die kunnen zij krijgen bij tweedehandswinkel Emmaus⁷. Omdat de winkel vanwege Corona sommige perioden gesloten was, verstrekten we minder garantstellingen dan normaal gesproken.

STIL verstreekte in 2020 aan 59 mensen garantstellingen voor eten bij het Smulhuis (daklozeneethuis). Dit gebeurde in 2019 aan honderd mensen. Dat er in 2020 relatief weinig mensen een garantstelling voor eten kregen, kwam omdat het Smulhuis vanaf half maart gesloten was wegens Corona.

Foto: Solidarity Kitchen verstreekte vijf en halve maand gratis veganistisch eten vanuit politiek cultureel centrum ACU op de Voorstraat in Utrecht.

Solidarity Kitchen, eetgeld en tegoedbonnen

In de periode half maart tot eind augustus verstrekten vrijwilligers van *Solidarity Kitchen* mede daarom vanuit politiek cultureel centrum ACU dagelijks eten aan daklozen of andere mensen die zonder eten zaten.

Toen dit stopte, vroegen ACU en andere organisaties waaronder STIL, de gemeente om een andere eetvoorziening te creëren. Intussen gaf STIL een periode eetgeld aan een groep die in die tijd geen toegang tot avondeten had. Bij het verstrekken hiervan kregen we hulp van Villa Vrede en het Ubuntuhuis.

Met deze organisaties spraken we ook af dat mensen daar zelf konden koken en in de avond eten meenemen. Ook kreeg een groep mensen van onze doelgroep later boodschappenkaarten (of 'tegoed' via hun telefoon) via het Rode Kruis. Voordeel van twee perioden Corona-opvang was dat mensen in die opvang ook eten kregen, zelfs drie maaltijden per dag. Ditzelfde gold voor mensen in de opvang voor ongedocumenteerde mannen, Toevlucht. Tijdens Corona werd deze nachtopvang tijdelijk 24-uurs-opvang.

⁷ De opbrengst van de verkoop van Emmaus gaat naar goede doelen overal ter wereld, waaronder STIL.

3 Juridische hulp & begeleiding

3.1 Cijfers

In 2020 bood STIL in totaal aan 410 mensen sociaal- juridische hulp, advies of begeleiding. Daarvan kregen 280 mensen een begeleidingstraject. Dit betrof 187 intensieve (vaak langdurige) sociaal-juridische begeleidingstrajecten, en 93 korte trajecten. Daarnaast hielpen we mensen via het spreekuur en per mail. Dit ging om 546 consulten, ofwel hulpacties voor mensen zonder begeleidingstraject. De telefonische vragen tellen we niet mee. 48 mensen en hun gezinsleden kregen een verblijfsvergunning. Het record van vorig jaar werd daarmee verbroken.

Juridische procedures

STIL begeleidde mensen in 273 procedures. In de tabel te zien welke soort procedures dit waren en welke resultaten bereikt zijn.

	Totaal	Vorbereiding - in procedure	Bezw/beroep/ hoger beroep	Toegekend	Afgewezen	Overgedr/ Opl elders
8 EVRM	15	11	0	2	0	2
Asiel	137	92	4	17	7	17
Chavez	30	15	2	8	1	4
EU route	4	1	0	1	1	1
Gezinsvorming/ hereniging	14	4	3	5	0	2
Humanitair	7	2	2	1	0	2
Kinderpardon	32	3	19	9	0	1
Medisch	2	1	0	1	0	0
Mensenhandel	1	0	0	1	0	0
Werkvergunning	0	0	0	0	0	0
Regulier overig	10	1	3	3	1	2
Totaal	252	130	33	48	10	31

Art 64	16	6	2	6	1	1
Anders	7	4	0	0	0	3
Terugkeer	5	4	0	0	0	1

Toelichting tabel: De bovenste 252 procedures waren verblijfsrechtelijke procedures, de onderste drie rijen van de tabel andere procedures, zoals op basis van artikel 64 van de vreemdelingenwet: uitstel van vertrek op medische gronden.

Veel procedures waren nog in voorbereiding of liepen nog eind van het jaar. Te zien is dat van de 48 mensen die een verblijfsvergunning kregen, 31 mensen een reguliere- en zeventien mensen een asiolvergunning kregen. Daarbij zijn eventuele gezinsleden niet meegeteld. Aan zes mensen is uitstel van vertrek verleend op medische gronden.

Asielprocedures

In 2020 dienden 48 mensen met onze hulp een asielaanvraag in.

Van de 137 mensen die we in de asielprocedure bijstonden, was het voor 68 mensen een eerste asielaanvraag, voor de anderen een herhaald asielverzoek.

Mensen die we hielpen bij een eerste aanvraag zijn soms mensen die hier via een andere weg gekomen zijn, bijvoorbeeld als mensenhandel-slachtoffer, die later, als ze aan die situatie weten te ontsnappen, alsnog asiel vragen.

De meeste mensen die we bij een eerste aanvraag hielpen, kwamen echter via een ander Europees land naar Nederland en konden daarom in eerste instantie geen asiel in Nederland vragen. Dit kon op een later moment wel, nadat zij achttien maanden buiten een AZC verbleven hadden⁸. Dit waren vooral veel Eritrese mensen, zij maken grote kans op asiel.

Melete uit Eritrea kreeg asiel, op de foto met begeleidster Nona

Tot drie keer toe op vliegtuig naar Italië gezet

Sam mag eindelijk bij zijn gezin wonen

Sam kreeg eind 2020 eindelijk een verblijfsvergunning om bij zijn vrouw en drie kinderen te kunnen wonen (*zie foto volgende pagina*). Hij is al tien jaar samen met zijn vrouw, die de Nederlandse nationaliteit heeft. De politie zette hem eerder tot drie keer toe op het vliegtuig naar Italië. Ook toen hij hier al kinderen had.

Ruim elf jaar geleden (2008) kwam Sam voor het eerst naar Nederland en kreeg een relatie met een vrouw met een Nederlandse verblijfsvergunning. Intussen zijn ze getrouwd en heeft zij de Nederlandse nationaliteit. Sinds Sam haar kent, is hij tot drie keer toe bij een bezoek aan haar in Nederland, door de politie opgepakt, opgesloten en het land uitgezet, naar Italië. Dit gebeurde zelfs toen hij hier al kinderen had.

Dat kwam omdat hij ooit in Italië als eerste de EU binnen is gekomen, daarom is dat land verantwoordelijk voor zijn verblijfsprocedure. Dit is vastgelegd in de Dublin-verordening. Hij had een tijdje een Italiaanse verblijfsvergunning maar die werd om onduidelijke redenen niet verlengd. Hij had geen vrijheid van reizen.

Intussen kregen Sam en zijn vrouw drie kinderen. Steeds opnieuw kwam Sam terug naar Nederland omdat hij bij zijn gezin wilde zijn. Hij wilde graag zijn kinderen erkennen, maar zonder id-bewijs lukte dit niet. Zijn Italiaanse verblijfspas was door de Italiaanse autoriteiten afgepakt. Uiteindelijk kon hij een identiteitsdocument uit zijn land van herkomst, Eritrea, hiernaartoe halen en kon hij de kinderen wel -via de rechtbank- erkennen. Vervolgens werd een vergunning voor verblijf bij kinderen ingediend. Dit gebeurde eind 2019, met de verwachting dat het nu eindelijk rond was.

Maar nee, de IND twijfelde aan Sams identiteit, nu in Italië uit slordigheid (*en niet op bewijsdocumenten gebaseerd*) zijn geboortedatum onjuist was geregistreerd als 1 januari en zijn voornaam met andere klinkers was geschreven dan in Nederland. Duidelijk een registratiefout, zo niet voor de IND: Die had grote twijfels en extra bewijs was vereist. Dat extra bewijs kwam er. Inmiddels was het al eind 2020 toen de IND besloot dat Sam een vergunning kreeg en bij zijn vrouw en drie kinderen kon wonen zonder bang te zijn uitgezet te worden.

⁸ Deze mensen verbleven eerder in een ander Europees land waardoor ze hier in eerste instantie geen asiel mogen vragen. Volgens de Dublinverordening kan dit alleen in het eerste Europese land waar mensen voet aan wal zetten. *Zie eerdere jaarverslagen.*

3.2 Ontwikkelingen

Corona werkwijze

Door Corona moest de juridische hulp in 2020 anders georganiseerd worden dan voorheen. De wekelijkse juridische spreekuren waarop mensen binnen konden komen wandelen met hun juridische vragen, konden niet voortgezet worden. Heel vervelend, want de vraag om hulp en advies bleef natuurlijk bestaan.

In de eerste Corona-periode hielpen we vrijwel iedereen per mail, telefoon of via video-verbinding. Slechts een enkeling waarmee dat niet kon, kon langskomen. We hielpen drie maanden lang enkel bij urgente problemen, naast de begeleiding van onze cliënten. Nadat de maatregelen in juni versoepeld werden, vonden we een oplossing om weer meer mensen te kunnen ontvangen.

Foto: Sam mag eindelijk bij zijn kinderen wonen, zie kader vorige pagina.

Spreekuur in Ubuntuhuis

Het Ubuntuhuis, een buurthuis vlak bij STIL waar veel mensen van onze doelgroep komen, bood de oplossing in de vorm van een extra werkplek waardoor we meer ruimte hadden mensen te ontvangen. We startten daar in juli weer met een spreekuur, twee ochtenden per week. Geen inloopsprekuren zoals normaal maar de mensen kwamen op afspraak. Ook konden daar cliënt-begeleidingsafspraken plaatsvinden. Nog steeds werd vooraf geselecteerd voor wie een afspraak op het juridisch spreekuur echt noodzakelijk leek. Anderen werden zoveel mogelijk op afstand – telefonisch of via de juridische mail - geholpen.

Half december hadden we onze draai helemaal gevonden in deze nieuwe werkwijze. Helaas brak toen de tweede 'lockdown' aan en moest deze werkwijze door de aangescherpte maatregelen weer op de schop. De meeste afspraken in het Ubuntuhuis konden niet meer doorgaan vanwege de voorgeschreven beperkingen. De meeste hulpverlening moest opnieuw op afstand plaatsvinden. Wekelijks beantwoordde één collega van het sociaal- juridisch team de vragen uit de juridische mail. Op deze manier hebben we iedereen toch zo goed mogelijk proberen bij te staan tijdens dit bewogen jaar.

Waar komen onze cliënten vandaan?

Ze komen bijvoorbeeld uit Irak, Armenië, Uganda, Iran, Afghanistan, Rusland, Eritrea, Nigeria, Togo, Guinee, Marokko, Algerije, Tunesië, Zimbabwe, Angola, Sudan, Rwanda, Tadzjikistan, Egypte, Azerbeidzjan, Ethiopië, Syrië, Sierra Leone, Somalië, Georgië, Pakistan, Libië, Palestina, Suriname, Ecuador, Myanmar, Congo (K), Liberia, Mongolië, Cuba, Macedonië, Venezuela, Bosnië- Herzegovina, Maleisië, China, Kenia, Ivoorkust, Senegal, Oekraïne, Ghana, Brazilië, Burundi, Filipijnen, Gambia, Sri Lanka, Mali, Turkije, Hong Kong, Montenegro, Verenigde Arabische Emiraten, Tanzania, Kameroen, Vietnam, Burkina Faso, Colombia, Verenigde Staten, Bangladesh, Madagaskar, Nepal, Congo (Br), Oezbekistan, Servië, Westelijke Sahara, Turkije, Zuid Afrika en Koerdistan.

Extreem lange wachttijd en Corona-vertraging

In 2020 liep de duur van procedures – vooral de periode dat mensen op het asiel-interview moesten wachten- nog meer op dan in 2019 al het geval was. De wachttijd liep vaak zelfs op tot *meer dan twee jaar*, voordat men het eerste interview kreeg. Als je daarbij ook telt de wachttijd voor een besluit, bezwaar, eventuele rechtszitting, dan kon/kan een procedure in totaal drie, vier of vijf jaar duren. Daarnaast zijn door Corona ook rechtszaken en IND- afspraken opgeschort, bij sommige mensen meerdere malen.

Langdurig verblijvende kinderen

In 2020 kwamen de eerste negatieve beschikkingen van de IND binnen op de aanvragen voor de Afsluitingsregeling Langdurig Verblijvende Kinderen (ALVK), beter bekend als ‘kinderpardon’. Dat jaar kwamen ook al veel negatieve beschikkingen binnen op bezwaar dat bij de IND was ingediend tegen de afwijzingen.

In 2019 kregen veertien door ons begeleidde gezinnen wel een verblijfsvergunning op basis van deze regeling. Nu bleek dat 34 kinderen uit zeventien gezinnen het niet gered hadden, terwijl ze evengoed langdurig in Nederland verbleven. Zo zijn vijftien kinderen hier geboren en verblijven twaalf kinderen langer dan tien jaar in Nederland, sommige kinderen zelfs 13 of 16 jaar. De gezinnen en hun advocaten stelden beroep in bij de rechtbank.

Chavez en recht op gezinsleven

Opnieuw hadden we veel met zogenoemde Chavez-procedures te maken, dat wil zeggen van ouders die een verblijfsvergunning aanvroegen om bij hun Nederlandse kind te mogen verblijven. We steunden hiermee maar liefst dertig mensen, waarvan acht ouders in 2020 toestemming kregen bij hun kinderen te mogen wonen. Ook begeleidde we relatief veel mensen met andere procedures die met (recht op) gezinsleven te maken hadden.

Sociale begeleiding

Afgezien van juridische begeleiding, bieden we steun op sociaal-maatschappelijk gebied, zoals het regelen van een school, woonruimte, kleding en dergelijke. Voor activiteiten zoals sport en Nederlandse les, verwijzen we vooral naar het Ubuntuhuis en Villa Vrede. *Over opvang en humanitaire steun lees je meer in hoofdstuk 2.*

3.3 Samenwerking, lobby en actie

STIL werkt op sociaal- juridisch gebied intensief samen met advocaten, deskundigen, collega-organisaties en de gemeente. We nemen deel aan diverse overleggroepen. Bijvoorbeeld het

Juridische begeleiding

Tweedelijnsstrajecten

Met trajectbegeleiding wordt bedoeld de begeleiding in een procedure: Het gaat om onderzoek, voorbereiding, bewijzen en documenten verzamelen, onderzoek laten doen door deskundigen, begeleiden bij doen van de aanvraag, en eventuele begeleiding in een vervolprocedure. Dit zijn vaak langdurige, intensieve tweedelijns-trajecten.

Eerstelijnsstrajecten

Maar het kan ook gaan om kortere zogenoemde eerstelijns begeleidings-trajecten, die een onderdeel van een procedure betreffen of een bepaald doel hebben, zoals erkenning kind, aangifte doen of een document verkrijgen.

Consulten

Los van de mensen die dit soort trajectbegeleiding kregen, intensief of kortdurend, zijn ook mensen incidenteel geholpen, waarvoor geen traject gestart is, bijvoorbeeld via het spreekuur, via de mail en via de telefoon.

Als dit de uitgebreide behandeling van een hulpvraag betrof, is dit geregistreerd als consult. In 2020 betrof dit een relatief laag aantal, te weten 546 consulten. Vaak worden telefonische korte hulp- en adviesvragen niet geregistreerd.

Advocaten en financiering

Bij al de genoemde hulp wordt samengewerkt met, of advies gevraagd aan, advocaten en andere deskundigen. Als er kosten aan verbonden zijn, en mensen geen inkomen hebben, biedt STIL financiële steun. Bijvoorbeeld voor verzenden of vertalen van documenten, voor het doen van onderzoek, voor legeskosten (kosten van de procedure), advocaatkosten of reiskostenvergoeding voor bezoek rechtbank, IND en advocaat.

Waar verblijven ze?

Mensen die we juridisch begeleiden verblijven vaak in eigen netwerk, maar ook regelmatig in de gemeentelijke of LVV-opvang. Zo begeleiden we mensen in de Weerdsingel, Huize Agnes en de gezinsopvang. Ook begeleiden we cliënten die bij particuliere gastgezinnen verblijven.

Hulpverlenersoverleg (HVO) met collega-organisaties in Utrecht en het Platform Migranten zonder Verblijfsvergunning (PMZV) waaraan tal van organisaties uit het hele land deelnemen die zich bezig houden met hulp aan ongedocumenteerden.

We nemen in het kader van de LVV⁹, tevens deel aan een Lokaal Samenwerkingsoverleg (LSO), dat als doel heeft 'bestendige oplossingen' te vinden voor mensen die in gemeentelijke/LVV-opvang verblijven. Deze oplossingen kunnen liggen in legalisering, doormigratie of terugkeer. Aan dit LSO nemen de zogenoemde 'rijkspartijen' deel, zoals de IND, DT&V en AVIM (vreemdelingendienst). Ook nemen de Utrechtse NGO's deel die verantwoordelijk zijn voor de begeleiding van de cliënten in de LVV-opvang, evenals de gemeente Utrecht.

Bij de start van de Utrechtse LVV-pilot (2019) hadden we de hoop dat binnen dit LSO oplossingen gevonden zouden kunnen worden voor langdurig verblijvende cliënten die tot dan toe steeds tussen wal en schip waren gevallen. Dit bleek echter vrijwel niet mogelijk. De IND-deelnemers waren hiertoe niet of nauwelijks gemachtigd. Nu de staatssecretaris ook geen discretionaire bevoegdheid meer had¹⁰, kon ook via die weg niets voor langdurig verblijvenden in bijzondere situaties, gedaan worden.

Lobby en actie

STIL komt naast hulpverlening ook op voor belangen van de gehele groep. Zo wordt voor bepaalde zaken gelobbyd, met name op lokaal niveau, waar we de meeste meerwaarde hebben (*zie ook hoofdstuk 2, Opvang*), een enkele maal op landelijk niveau.

Detentie

Landelijk kaartten we bijvoorbeeld de situatie in vreemdelingendetentie aan. Deze detentie van mensen zonder verblijfsvergunning is niet gebaseerd op een strafrechtelijke veroordeling maar heeft als doel mensen het land uit te zetten. In 2020 verbleven mensen in vreemdelingendetentie, de meeste tijd van het jaar -onder het mom van Corona-maatregelen-, 21 uur per dag op hun cel. Normaal is het regime al zwaar, zeker daar het geen strafdetentie is en ook zeer langdurig kan zijn¹¹. Dit regime was nu nog zwaarder door het nog grotere gebrek aan vrijheid en beweging.

De Vereniging Asieladvocaten & Juristen (VAJN) steunde deze lobby. Zij noemde het regime 'onevenredig zwaar'.

Foto: In april en mei organiseerde een STIL-medewerker samen met de Amsterdamse organisatie Maison Pays Bas, die veel mensen in detentie bijstaat, 21 mini-acties tegen detentie bij de Rotterdamse uitzetgevangenis. Zie foto.

⁹ De LVV-pilot is sinds 2019 gaande, sindsdien financiert de rijksoverheid de voorheen door de gemeente gefinancierde opvang en begeleiding. LVV staat voor Landelijke Vreemdelingen Voorziening. In andere grote steden zijn andere LVV-pilots gaande.

¹⁰ Aan deze bevoegdheid van de staatssecretaris kwam begin 2019 een einde in ruil voor de afsluitingsregeling langdurig verblijvende kinderen, daarom wordt vaak gesproken over de 'kinderpardon-deal'.

¹¹ De detentie is voor onbepaalde tijd met een maximum van achttien maanden.

STIL en de VAJN onderschreven een brief van Amnesty International Nederland, het Meldpunt Vreemdelingendetentie e.a. Daarin werd evenals in een eerdere brief van STIL, gepleit voor vrijlating uit vreemdelingendetentie. Niet alleen wegens dit zware regime, maar ook omdat de meeste tijd de landsgrenzen en vliegvelden gesloten waren en dus uitzettingen - het officiële doel van de detentie- niet mogelijk waren.

Vluchtelingenacties

Tevens steunden we acties van Sudanese en Oromo/Ethiopiërs die de situatie in hun land aankartten, tegen uitzettingen protesteerden en tegen het beleid van Nederland tegenover vluchtelingen uit die landen. Meestal wordt hier aparte fondswerving voor gedaan.

Zie foto boven: Protestactie van Sudanese vluchtelingen, juli 2020, Den Haag, tegen dreigende uitzetting van Sudanese vluchtelingen in vreemdelingendetentie, en het veilig verklaren van enkele gebieden in Sudan door de Nederlandse regering.

Foto onder: Oromo-vluchtelingen uit Ethiopië herdenken in Utrecht de dood van een Oromo protestzanger, vermoord in Ethiopië in juni 2020. De zelforganisatie Oromo Refugee Group Utrecht organiseerde afgelopen jaren tientallen acties tegen het Ethiopische repressieve regime en het Nederlandse vluchtelingenbeleid.

4 Medische hulp

4.1 Cijfers

In 2020 hielp STIL 665 personen met het verkrijgen van toegang tot medische zorg. Het betrof ruim 534 verwijzingen naar verschillende zorgverleners, zoals huisartsen, verloskundigen, ziekenhuizen, fysiotherapeuten en tandartsen. Het betrof 834 consulten, oftewel hulppacties. Tegen de verwachting in, hielpen we meer mensen dan in 2019, echter wel was sprake van minder verwijzingen en ‘consulten in persoon’.

Cijfers medische hulp 2015-2020						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Consulten	1281	1330	1341	1303	1036	834
Personen op consult	473	534	589	565	570	665
Verwijzingen	913	918	941	768	808	534
Personen verwezen	589	534	542	507	570	452

Intensieve begeleiding kwetsbaren

Aan veertig mensen boden we extra intensieve medische begeleiding. Bijvoorbeeld als er sprake was van zeer ernstige problematiek, zowel psychisch als lichamelijk, of gecompliceerde problematiek bij het verkrijgen van toegang tot medisch noodzakelijke zorg.

4.2 Ontwikkelingen

Problemen en oplossingen

STIL draait al vanaf half maart 2020, wegens Corona, geen medisch inloopsprekuren. Normaal gesproken vindt dit elke woensdagochtend plaats, nu werd hulp zoveel mogelijk ‘op afstand’ geboden. Uiteraard hielpen we mensen nog wel de nodige medische zorg te krijgen. Echter, omdat STIL zich aan de COVID-19-richtlijnen van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) moest houden, konden we niet op de gebruikelijke manier met een zeer drukbezocht inloopsprekuren werken.

STIL was alleen open voor noodhulp en mensen mochten alleen het kantoor binnenkomen als het echt noodzakelijk was, enkel 1 á 2 personen tegelijk, waarbij mondkapjes gedragen werden en 1,5 meter afstand gehouden werd. Mensen met klachten als griep of koorts mochten niet in het kantoor komen.

Geen telefoon, beltegoed of computer...

De meeste hulp werd per telefoon of mail geboden. Alleen als mensen geen beltegoed, telefoon of mogelijkheid hadden om te mailen, konden ze langskomen. Zo werd de drukte ter plekke beperkt. STIL probeerde goed bereikbaar te zijn door het hanteren van telefoondiensten en deurdiensten.

De meeste zorgverlening verliep naar omstandigheden goed. Zorgverleners dachten heel goed mee om oplossingen te vinden. Mensen die nog geen huisarts hadden, konden in de eerste Corona-periode soms moeilijk zorg krijgen omdat huisartsen in die tijd enkel de meest noodzakelijke zorg verleenden. Maar de hulp aan mensen die al eerder via STIL een huisarts bezochten, verliep heel goed.

We probeerden zoveel mogelijk mensen zelf hun arts te laten bellen zodat die direct de mate van urgentie kon bepalen. Vaak belde een kennis voor hen. Als dit niet mogelijk was, deed STIL het en hield zo mogelijk telefonisch of per mail contact met zorgverleners en patiënten. Mensen met minder urgente klachten, die een huisarts wilden zien, moesten geduld hebben.

Voorbeelden van problemen in de zorg door Corona

Tandartsen gesloten

Voorbeeld van een probleem ten tijde van de eerste Corona-periode was dat de tandartsen allemaal - op één na- gesloten waren. Wel was spoedhulp mogelijk. Omdat het bij onze cliënten vaak - vooral - spoed en pijnklachten betreft, verwachtten we enorme problemen. Maar dit bleek mee te vallen. Mensen probeerden het vol te houden met paracetamol en ibuprofen, en in nood belden ze zelf de spoedarts. STIL betaalde dan regelmatig (in overleg) de rekening als het echte noodhulp betrof en mensen geen netwerk of inkomen hadden.

Foto: Medische vrijwilliger met bezoeker

Cash betaling niet mogelijk bij apotheken

Een ander probleem was dat apotheken in de eerste Corona-periode (maart tot juni) weigerden *cash* geld in ontvangst te nemen, terwijl de meesten mensen van onze doelgroep geen pinpas en bankrekening hebben. Daardoor gebeurde het dat een vrouw zonder pinpas, 'ongeveer de hele dag' in een apotheek bleef hangen en iedereen daar vroeg of ze voor haar wilden pinnen, uiteindelijk wilde iemand dit doen. Dit vertelt een medisch medewerker achteraf.

Het was een onmogelijke situatie. Mensen moesten bij apotheken vijf euro per medicijn (per receptiegel) betalen maar hoe doe je dat zonder bankpas? Gelukkig was één apotheek bereid maandelijks facturen naar STIL te sturen. In overleg deed men dit ook voor noodzakelijke medicatie die niet vergoed werd. In de tweede 'lockdown-periode', vanaf oktober, kon wel weer met *cash* geld betaald worden. Apotheken wilden toen niet meer met maandelijkse facturen werken. Ze vinden dit te veel werk.

Verlenging visum, geen verlenging verzekering

Ander probleem was dat het visum van mensen die hier bijvoorbeeld op familiebezoek waren, bijvoorbeeld uit Marokko, wel door de IND werd verlengd wegens de beperkte reismogelijkheden (gesloten grenzen en vliegvelden door Corona). Maar het bleek vaak niet mogelijk hun ziektekosten-verzekering eveneens te verlengen.

Zij kwamen niet in aanmerking voor de regeling van onze doelgroep, de regeling onverzekerbare vreemdelingen van het CAK¹². Die is tenslotte niet bedoeld voor mensen die hier op familiebezoek zijn maar voor mensen die hier zonder verblijfsvergunning verblijven. Zij moesten het uiteindelijk zelf zien op te lossen, bijvoorbeeld door de zorg te betalen of alsnog iets met hun verzekering te regelen.

¹² <https://www.hetcak.nl/zakelijk/regelingen/onverzekerbare-vreemdelingen>

Niet-Corona gerelateerde problemen & ontwikkelingen

Probleem met kaakchirurg

Een voorbeeld van een ander probleem - *los van Corona*- dat STIL met enige moeite kon oplossen, was een situatie waarbij iemand niet door een kaakchirurg werd geholpen, terwijl hij al verdoofd in de stoel zat. De behandeling werd gestopt omdat de financiering niet duidelijk was (*zie voorbeeld in het kader*). Uiteindelijk werd hij door een andere kaakchirurg geholpen.

Behandeling kaakchirurg halverwege gestopt

Toen hij al verdoofd op een stoel zat bij de kaakchirurg besloot die niet verder te behandelen wegens het gebrek aan verzekering. STIL regelde een andere kaakchirurg.

Tijdens het sociaal- juridisch spreekuur op een dag in januari, kwam een Marokkaanse man bij STIL. Hij was de dag ervoor met hevige kiespijn bij het medisch spreekuur geweest waar we hem hielpen een afspraak te maken met de tandarts. Bij de tandarts werd zijn kies eruit getrokken, maar de situatie bleek gecompliceerder.

Terwijl hij verdoofd en met open kies in de stoel lag, gaf de tandarts aan dat hij direct voor een speciale wortel-behandeling naar de kaakchirurg moest, want dat kon de tandarts niet aan. De tandarts regelde een verwijsbriefje voor een kaakchirurg, maar daar aangekomen wilde de kaakchirurg niet helpen, want, zo vroeg hij zich af, 'wie gaat dat betalen?'

Dus kwam de man, met nog verdoofde mond, opnieuw bij STIL: Hoe nu verder? Uiteindelijk - na afstemming tussen STIL, de tandarts en de man zelf - kon hij gelukkig diezelfde middag nog bij een andere kaakchirurg terecht, in het Antonius Ziekenhuis. Dit ziekenhuis kon de behandeling - *in tegenstelling tot de andere chirurg*- vergoed krijgen via de regeling onverzekerbare vreemdelingen van het CAK.

Probleem diabetespatiënt en huisartszorg

Een andere persoon, met diabetes, had nog geen huisarts en kon niet in het eigen 'postcodegebied' terecht (*dat is de gebruikelijke regel*). De huisartsen uit de andere postcodegebieden weigerden vervolgens ook te helpen, uit principe, en verwezen terug naar de arts in de wijk waar de persoon verbleef. Twee STIL-mensen zijn twee dagen bezig geweest dit te regelen. Uiteindelijk is ze alsnog geholpen door de arts in de eigen wijk.

Toegang ziekenhuizen niet altijd vanzelfsprekend

In 2020 had STIL, net als in het voorafgaande jaar, opnieuw meerdere keren te maken met mensen die aan de poort van ziekenhuizen geweigerd werden, althans zonder vooruitbetaling van driehonderd euro die gevraagd werd. Ook als mensen vertelden dat zorg via het CAK vergoed kon worden.

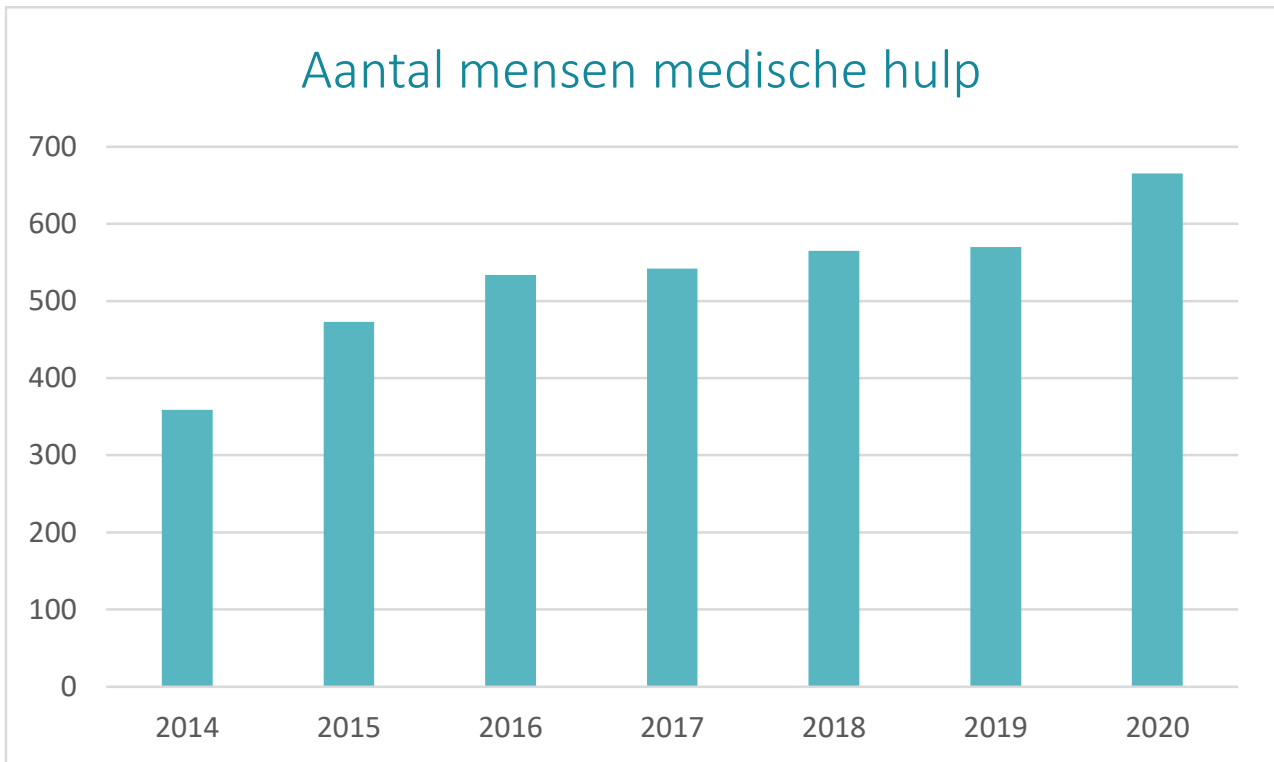
Dit gebeurde omdat zorgverleners verplicht zijn om onverzekerden om geld te vragen. Soms was niet helemaal duidelijk of men nu echt geweigerd werd of dat de houding aan de poort meer een manier was om meer effect te bereiken in de vorm van betaling... STIL probeerde in die gevallen in eerste instantie te bemiddelen, in een enkel geval werd een klacht ingediend.

De meeste bezoeken aan ziekenhuizen verlopen overigens zonder problemen!

Positieve constructieve samenwerking

Afgezien van het genoemde voorbeeld, onderhoudt STIL zeer positieve en constructieve contacten met een groot aantal huisartsen, tandartsen en andere zorgverleners in Utrecht en deels ook elders in het land. Vaak zijn zij bereid tot overleg en maatwerk. Soms kan - *als zorg niet vergoed wordt*- een mooi prijsje afgesproken worden.

STIL doet aan fondswerving voor zorg die niet vergoed wordt. Bijvoorbeeld voor prothesen, (zoals) brillen, steunkousen, kiespijnbehandeling of fysiotherapie. Als mogelijk wordt een bijdrage aan de betrokkenen of diens netwerk gevraagd. In totaal werd in 2020 aan medische zorg meer dan 75.000 euro uitgegeven. *Zie over financiering hoofdstuk 6.*

Toch weer meer mensen geholpen op medisch gebied

In 2020 hielp STIL ondanks Corona-beperkingen toch weer meer mensen dan in 2019. Het betrof 665 personen in 2020 en 570 mensen in 2019.

Wel was sprake van maar liefst 300 minder verwijzingen. Het waren 534 verwijzingen in 2020 en ruim 800 in 2019. Dit was duidelijk het gevolg van onze strenge werkwijze waarbij we mensen zelf de artsen lieten bellen. Hier streven we normaal ook naar maar voorheen waren we vrij soepel. Het aantal zogenoemde 'consulten', contacten met mensen waarbij sprake is van een hulpverlenende actie, daalde van 1036 in 2019 naar 834 in 2020¹³. Dit geeft vermoedelijk een vertekend beeld want er werd enorm veel per mail en telefoon geholpen, dit werd echter niet altijd als consult geregistreerd.

Medische verwijzing, begeleiding, bemiddeling & voorlichting

De medische hulp die STIL biedt draait vooral om het informeren van cliënten over rechten en mogelijkheden om medisch noodzakelijke zorg te verkrijgen en het informeren van zorgverleners over mogelijkheden verleende zorg vergoed te krijgen. Daarnaast bemiddelt STIL in het verkrijgen van toegang tot zorg en bieden we financiële steun voor zorg die niet vergoed wordt.

Op de website is via deze link, <https://www.stil-utrecht.nl/wat-doet-stil/medisch/>, meer over onze werkwijze te lezen. Het betreft mensen die allen wegens hun status geen toegang tot een zorgverzekering hebben en tevens geen recht op werk of uitkering hebben.

¹³ Als mensen sociaal- juridische cliënt zijn of medisch-intensieve begeleiding krijgen (voor hen zijn zogenoemde begeleidingstrajecten geregistreerd), worden geen losse consulten geregistreerd. Dit betreft dus enkel mensen zonder vaste begeleider/contactpersoon.

5 Organisatie

5.1 De werkvloer

In 2020 verrichtte STIL haar werk met twaalf parttime betaalde krachten¹⁴. Wegens Corona waren er het gehele jaar minder vrijwilligers actief. In totaal waren dit er desondanks nog wel 109, vergeleken met de gebruikelijke 115 vrijwilligers, afgezien van de gastadressen.

	Aanmeldloket	Adm & onderst	Coördinatie	Fondsw & comm	Medisch	Sociaal-juridisch	Opvangcoörd	Totaal
Personen	2	3	1	1	2	7	1	12
Gem FTE	0,2	1,1	0,9	0,7	0,5	4,1	0,7	8,2

STIL heeft contact met 75 vrijwillige tolken, dit zijn mensen die regelmatig vertalen, vooral telefonisch, met name in de hulpverlening. Als je de tolken niet meetelt, heeft STIL 34 vrijwilligers in Coronatijd en veertig buiten Coronatijd. Daarnaast hebben we contact met 66 gastadressen, zie hoofdstuk 2.

Om ons aan de Corona-richtlijnen van de overheid te kunnen houden, hanteerden we een rooster waarbij we maar met een beperkt aantal mensen tegelijk op kantoor werkten om voldoende afstand te kunnen houden. Ook wilden enkele vrijwilligers zelf liever thuis werken, omdat ze meenden tot een kwetsbare groep te behoren. Dat waren redenen dat er dat jaar minder vrijwilligers actief waren dan normaal gesproken.

‘Corona-proof’ werken

Aanpassing kantoor

Al direct nadat de eerste Corona-richtlijnen in maart bekend werden gemaakt door de regering, ging STIL actief aan de slag om de werkplek – een relatief klein kantoor – zo ruim en leeg mogelijk te maken, zodat voldoende afstand gehouden kon worden.

Op de vloer werd via strepen de ‘vereiste’ anderhalve meter afstand aangegeven en door middel van het creëren van extra tussenliggende bureau-ruimte, werd de afstand tussen bezoekers en medewerkers, groter gemaakt. Regelmatig werd met een ontsmettend middel alles schoongemaakt. Er werden geen handen geschud, er werden ruimhartig mondkapjes uitgedeeld. De deur werd dichtgehouden, bezoekers mochten alleen met toestemming binnen komen, en dan enkel één, hooguit twee personen tegelijk, per werkruimte. (Zie verder de verschillende werkterreinen hoofdstuk 1 tot en met 4).

Foto: STIL verstrekte vrijwel het gehele jaar mondkapjes, gemaakt door PrintRights, een collectief van mensen met en zonder papieren, de opbrengst ging naar de ongedocumenteerden.

¹⁴ Niet meegeteld zijn de mensen die vervangende werkzaamheden deden omdat dit tenslotte op hetzelfde aantal Fte komt.

Aanpassing werkwijze

Ook riepen we een werkgroep in het leven die wekelijks praktische zaken wat betreft *Corona-proof* werken met elkaar besprak. Zo is de werkwijze wat betreft hulpverlening en spreekuren, vrijwel direct aangepast en werd vervolgens zo veel mogelijk op afstand geholpen, per mail en telefoon.

We werkten met roosters zodat er slechts beperkte menskracht tegelijk op kantoor aanwezig was om zo de nodige afstand te kunnen bewaren. Tevens werd een rooster gehanteerd voor telefoon- en deurdienst, zodat we zo goed mogelijk bereikbaar waren en zo efficiënt mogelijk konden werken.

Urgente hulp voorrang

Aan de poort werd (zowel aan de telefoon, in de mail, als aan de deur) nog meer dan gebruikelijk een selectie gemaakt: is het urgent en moet direct geholpen worden of kan het doorgespeeld worden naar het betreffende (medisch of sociaal- juridisch) team dat vervolgens de taken die iets minder urgent waren, verdeelde. De medische en juridische inloop- spreekuren werden tijdelijk stopgezet, hoewel men in nood nog langs kon komen. Waar mogelijk werd op afspraak, telefonisch of per mail geholpen.

In de periode juni tot december draaiden we wel weer twee ochtenden per week een juridisch spreekuur maar dan zonder vrije inloop, enkel op afspraak. Hiervoor werd een extra werkruimte gehuurd om meer mensen te kunnen ontvangen. Het daklozenspreekuur hielden we wel draaiend. De begeleiding van bestaande cliënten ging eveneens gewoon door. Met andere woorden: onze hulp werd voortgezet maar dan op andere wijze.

Thuis werken

Om het werk zoveel mogelijk te kunnen laten doorgaan, ondanks beperkte aanwezigheid van menskracht op kantoor, en om het mogelijk te maken dat medewerkers en vrijwilligers thuis konden werken, zijn laptops aangeschaft. Een hele investering, maar daardoor kon het werk en kon de hulpverlening grotendeels gewoon doorgaan. Zo konden bijvoorbeeld ook veel afspraken en vergaderingen digitaal plaatsvinden.

5.2 Beleid & samenwerking

Opvangbeleid

In 2020 is op het gebied van opvangbeleid een grote stap gezet ter evaluatie, verbetering en vaststellen van dit beleid, met name op het gebied van particuliere opvang. Dit proces werd nog in 2021 voortgezet en was mogelijk doordat we vanaf maart 2020, met hulp van het Kansfonds, een tijdelijke coördinator particuliere opvang konden aannemen.

Ook zijn verbeteringen aangebracht op gebied van samenwerking met het Aanmeldloket. Sinds halverwege 2018 is aanmelden, verwijzen en plaatsen, voor, naar, en in, zogenoemde 'eerstelijns-opvang' voor ongedocumenteerden, niet meer enkel de taak van STIL, maar wordt deze taak, samen met drie collega-organisaties uitgevoerd op een andere locatie. *Hierover valt meer te lezen in voorgaande jaarverslagen.* Omdat wij regelmatig mensen die bij het loket komen in ons particuliere netwerk opvangen of anderszins verder begeleiden, zijn goede onderlinge afspraken van groot belang.

Locatie Aanmeldloket, de Wijkplaats in Utrecht

Samenwerking

STIL neemt deel aan een stuurgroep voor het hierboven genoemde Aanmeldloket en aan diverse andere overleggroepen met collega-organisaties en partners. Zoals het Hulpverlenersoverleg (HVO) met de lokale Utrechtse hulporganisaties voor onze doelgroep, het bestuurlijk- en managers-overleg, met de leidinggevenden en bestuurders van diezelfde organisaties. Daarnaast nemen we deel aan een lokaal overleg over individuele personen, het zogenoemde LSO, zie uitleg in hoofdstuk 3.

Tevens nemen we deel aan een overleg met enkele groepen die zich bezig houden met opvangen van mensen met een Dublinclaim en vergaderingen van het Platform Migranten Zonder Verblijfsvergunning. Incidenteel nemen we ook deel aan andere vergaderingen op medisch, juridisch en sociaal gebied. Bijvoorbeeld als het gaat over mensenhandel, kwetsbare groepen op straat of medische problematiek.

Missie

De missie van STIL is het waarborgen van de keuzevrijheid en rechten van mensen zonder verblijfsvergunning. Het bieden van individuele begeleiding zien wij als onze primaire taak. Daarnaast streven we ernaar om misstanden die we in de hulpverlening tegenkomen, kenbaar te maken zodat we maatschappelijke, politieke en juridische bewustwording en verandering kunnen stimuleren.

5.3 Cao en arbo-zaken

In 2018 zijn de arbeidsvoorwaarden aangepast aan de cao Sociaal Werk. Alleen op het gebied van beloning lukte dit budgettair gezien nog niet en werd gebruik gemaakt van de mogelijkheid af te wijken van de cao. In 2019 is besloten om ernaar te streven de lonen op cao-niveau te brengen. Dit besluit werd stapsgewijs geïmplementeerd omdat de subsidie op dat moment nog niet toereikend was. In de subsidieaanvraag voor 2020 is al een bedrag berekend gebaseerd op cao- conforme beloning van medewerkers, echter de aanvraag werd niet geheel toegekend. In 2021 gebeurde dat wel.

STIL hield vast aan het principe van gelijke beloning van medewerkers. Om toch zo goed mogelijk aan te sluiten bij de cao, is een gemiddelde berekend van de betreffende cao-salarissen.

Betere ventilatie en nooduitgang

In 2020 zijn opnieuw enkele verbeteringen aangebracht op de werkplek wat arbeidsomstandigheden betreft. Zo is er bijvoorbeeld een nooduitgang gecreëerd die onder meer in geval van brand gebruikt kan worden en tevens dient als extra ventilatie-mogelijkheid. Ook op andere wijze is de ventilatie verbeterd. Daarnaast zijn bureau's aangeschaft die in hoogte verstelbaar zijn, dit bleek nodig vanwege de vele nek-en rugklachten onder medewerkers.

Om ziekteverzuim en overbelasting tegen te gaan kregen de medewerkers van STIL een externe coach toegewezen. Helaas had STIL desondanks in 2020 opnieuw te maken met werk-gerelateerde ziekmeldingen. De taken zijn zo goed mogelijk verdeeld en er is extra menskracht ingezet.

5.4 Bestuur & reorganisatie

Het bestuur bestond in 2020 uit de volgende onbezoldigde bestuursleden:

Voorzitter:	Yvonne Kappers	1-2-2016	-	heden
Penningmeester:	Edward Ammerlaan	1-1-2019	-	heden
Secretaris:	Ralph Freeman	1-9- 2017	-	heden
Algemeen bestuurslid	Nicole van Gemert	1-1-2019	-	heden

Governance-code

Het bestuur past de Utrechtse voorwaarden voor goed bestuur toe volgens de zogenoemde *governance-code* Sociaal Werk. Uitgangspunt is het model van een toezichhoudend bestuur, waarbij wordt gewerkt met een coördinator in plaats van een directeur. Op een aantal specifieke thema's heeft het bestuur een meer meewerkende rol, bijvoorbeeld op het gebied van financiën en personeelszaken.

Rol van het bestuur & organisatiemodel

In de loop van 2020 besloten we dat we de rol van het bestuur wilden evalueren en te kijken of aanpassing aan de huidige (enorm gegroeide) organisatie noodzakelijk was. Daarbij kwamen vanzelf enkele grote knelpunten aan het licht binnen de gehele organisatie, met name onduidelijke taakverdeling en werkdrukproblematiek. Vervolgens besloten we gezamenlijk daar eerst mee aan de slag te gaan. Om die reden is een reorganisatieproces in gang gezet.

We zitten op het moment van schrijven nog midden in dit proces. We hopen met een andere inrichting van de organisatie, andere taakverdeling en afspraken, verbeteringen te bewerkstelligen. In het eerste deel van dit proces kregen we hierbij – *deels onbetaalde*- begeleiding en advies van organisatie-adviseurs van de SESAM academie.

STIL houdt zich vooral bezig met lokale lobby. Slechts incidenteel houdt STIL zich bezig met aanklaarten van nationale en internationale misstanden. In deze toespraak (zie foto, demonstratie 20 september 2020 in Utrecht), wijst Gemma van STIL op de nadelen van de zogenoemde Moria-deal, zoals de voorgenomen verslechtingen in de asielprocedure.

Lees hier meer: <https://www.vajn.org/actie-vajn-op-wijziging-vreemdelingenbesluit-tot-het-regelen-en-wijzigen-aanmeldfase-en-het-vervallen-van-het-eerste-gehoor/> Foto van Koekblik!

6 Financiering

6.1 Jaarrekening

In de door een onafhankelijke accountant goedgekeurde Jaarrekening wordt inzicht gegeven in de financiën van de Stichting op alle terreinen. Deze is binnenkort terug te vinden op de website van STIL.

6.2 Subsidie gemeente Utrecht

In 2020 kreeg Stichting STIL subsidie van de gemeente Utrecht voor ‘opvang en ondersteuning van asielzoekers’. Dit geld ging voor het grootste deel naar huur, vaste lasten, kantoor-, personeel- en organisatiekosten en voor een deel naar zogenoemde cliëntuitgaven. De subsidie werd in 2020 vergoed door het rijk in het kader van de LVV-pilot. *Lees via de link meer over wat de LVV voor STIL betekent.*

<https://mailchi.mp/32b617c23bc7/nieuws-van-stil-over-utrechtse-lvv-pilot>

Doordat we in 2020 opnieuw een hoger bedrag aan subsidie kregen kon opnieuw meer geld besteed worden aan (uitgaven voor) cliënten. Ook kon het loon van de medewerkers weer een stapje richting *cao*-niveau gebracht worden. Tevens konden we verbeteringen aanbrengen op de werkplek om te kunnen voldoen aan wettelijk verplichte normen die gelden voor arbeidsomstandigheden.

Daarnaast gaf de gemeente subsidie om vijf gezinnen vier maanden leefgeld te kunnen verstrekken omdat zij door Corona niet meer zelfredzaam waren, zoals voorheen wel het geval was. Tevens ontving STIL subsidie voor begeleiding van gezinnen, buiten de LVV om.

6.3 Fondsen en donaties

Naast de subsidie wordt een groot deel van de cliëntuitgaven gefinancierd door fondsen, organisaties, kerken en andere particuliere donateurs. De verhouding tussen subsidie en particuliere inkomsten is 3 staat tot 1. Dat wil zeggen dat een kwart van de inkomsten van fondsen en donateurs komt.

Voor 2020 kreeg STIL steun van twintig fondsen en 29 kerken voor de financiering van de hulp aan mensen zonder verblijfsvergunning. Enkele fondsen en organisaties zijn vaste donateur, sommigen geven ten behoeve van gespecificeerde individuele noden. We ontvingen tevens incidentele donaties waaronder een deel van de prijs ‘de Mantel van Sint Maarten’ als blijk van waardering voor de door ons geregelde of verstrekte Coronasteun.

Corona-noodhulp

In het kader van Corona deden we extra fondswerving en ontvingen van drie fondsen steun om Corona-noodhulp te kunnen bieden. Dit betrof twee fondsen voor individuele noden.

Deze hulp was bedoeld om te voorkomen dat mensen op straat zouden belanden nu ze door Corona niet meer zelfredzaam waren. STIL financierde tevens een periode geld voor avondeten aan een grote groep mensen zonder inkomen, deels verstrekt door Villa Vrede en het Ubuntuhuis. Dit omdat daklozen-eetvoorziening het Smulhuis, vanaf half maart wegens Corona, geen eten meer verstrekte aan alle daklozen, zoals voorheen wel het geval was¹⁵.

De donaties van één fonds, het Jeugdfonds Sport en Cultuur, die bestemd zijn voor deelname aan sport- of culturele activiteiten van jongeren, gaan direct naar de sportclub of culturele instelling.

---

¹⁵ STIL en het Aanmeldloket verstrekken normaal gesproken garantstellingen voor avondeten voor onze doelgroep bij het Smulhuis, gefinancierd door subsidie van de gemeente Utrecht.

Emmaus Domstad doneert daarnaast in 'natura'. We mogen onze cliënten daarheen verwijzen met een garantstelling voor bijvoorbeeld jassen, schoenen, kleding, kinderwagens, beddengoed, etcetera.

Ruim 28.000 euro van 176 donateurs

In 2020 doneerden 176 personen en 1 woongroep, samen ruim 28.000 euro. Het betrof in totaal 81 vaste donateurs en 96 incidentele donateurs, die laatste groep doneerde meestal eenmalig, soms voor een specifiek doel.

Het geld van donateurs gaat over het algemeen direct naar de cliënten toe voor uitgaven op medisch, juridisch of humanitair gebied, tenzij donateurs een ander doel aangeven of als ze aangeven dat het bedrag 'vrij besteedbaar' is. Dit laatste betrof ruim vierduizend euro. Emmaus Haarzuilens doneert daarnaast elk jaar een vrij besteedbaar bedrag van vijfduizend euro.

Project Vrouwen en Kwetsbaren van de Straat

Naast subsidie, vaste donateurs en donateurs voor individuele noden, ontvangt STIL inkomsten uit projectmatige fondswerving. In 2020 gebeurde dit voor het project Vrouwen en Kwetsbaren van de Straat. Dit betrof enkel directe cliëntuitgaven. De fondsen die hier steun voor boden, ontvangen naast dit jaarverslag en de jaarrekening, een aparte eigen projectverantwoording.

Het KF Heinfonds is een vaste donateur voor Noodhulp & Oplossingen. Dit betreft eveneens cliëntuitgaven.

Voor acties en campagnes werven we apart geld. Zo doneerde het X-Y Actiefonds in 2020 voor twee demonstraties van Sudanese vluchtelingen die protesteerden tegen het Nederlandse beleid ten opzichte van Sudanese vluchtelingen en tevens tegen mensenrechtenschendingen in Sudan.

Doorsluisfunctie & ANBI-status

STIL heeft ook een doorsluisfunctie. We verstrekken zogenoemde derdengelden, geld van de overheid zoals leefgeld van het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers (COA), gemeenten en bijvoorbeeld schadevergoedingen van Justitie, aan mensen die zelf geen bankrekening (kunnen) hebben. Dit betrof in 2020 twaalf mensen.

Donaties aan Stichting STIL zijn aftrekbaar van de belasting omdat we een ANBI-status hebben, we zijn officieel door de belastingdienst erkend als goed doel.

De Jaarrekening ligt nog ter goedkeuring bij de accountant en kan elk moment gepubliceerd worden op de website: <https://www.stil-utrecht.nl/over-stil/anbi-en-financi%C3%ABn/>

Ook is daar dit Jaarverslag te vinden, evenals informatie over onze missie, visie en werkwijze. <https://www.stil-utrecht.nl/over-stil/jaarverslagen/>

Op de volgende pagina zijn de fondsen en andere donateurs die voor 2020 steun boden, vermeld.

Dankwoord

Hierbij danken we alle donateurs, waaronder fondsen, kerken en de gemeente Utrecht, hartelijk. Ook gastadressen en vrijwilligers heel hartelijk dank voor jullie inzet. Jullie steun is onmisbaar voor het werk van STIL. Voor de totstandkoming van dit jaarverslag fotografen Fouad Hallak, Angeliek de Jonge, tekenares Piera Mattioli, gastadressen, cliënten en collega's hartelijk dank voor jullie bijdragen!

Inkomsten 2020 van fondsen, andere particulieren en gemeente Utrecht
<i>Waaronder voor Project Vrouwen en Kwetsbaren van de Straat en Project Noodhulp & Oplossingen</i>
Gemeente Utrecht
Kansfonds
KF Heinfonds (onder de noemer Noodhulp en Oplossingen)
Konferentie Nederlands Religieuzen - commissie Projecten in Nederland
Stichting Rotterdam
Stichting het R.C. Maagdenhuis
RDO Balije van Utrecht
W.M. de Hoop Stichting
Fundatie van den Santheuvel, Sobbe
Maria Strootfonds der Zusters van de Voorzienigheid
Emmaus Haarzuilens (vrij besteedbaar)
Protestantse Diaconie Utrecht
Armoedefonds (tbv drogistproducten)
Donateurs voor specifieke individuele noden, personen of doelen
Burkens' Stichting
Stichting OMDUW, missionaire diaconale werkgroep van twintig lokale kerken
PCI Gerardus Majella (Majellakerk)
Stichting Wesselman (fonds voor oorlogsslachtoffers)
Nationaal fonds Kinderhulp
Stichting Noodhulp Utrecht (NU)
Jeugdfonds (sport en schoolkosten), wordt direct aan de instelling betaald.
Netwerk DAK (tbv Coronanoodhulp)
Stichting Noodopvang Dakloze Vreemdelingen Utrecht (SNDVU) tbv een individuele persoon
Het X-Y Actiefonds (tbv reiskosten demonstraties Sudanese en Oromo/Ethiopische vluchtelingen)
Particuliere donaties tbv cliëntuitg, Corona-hulp, Stil Leven, specifieke doelen of vrij besteedbaar
<i>Overige incidentele donaties (deels met toestemming doorgeschoven en besteed aan Corona-noodhulp 2021)</i>
Mantel van Sint Maarten Protestantse Diaconie (PGU) (gedeelde prijs voor onze Coronahulp)
Donatie Diaconie Protestantse kerk (PG) Dronten
RK kerk OLV ten Hemelopneming Houten (opbrengst kaarsenverkoop)
Janskerk Utrecht
Drie collecten van protestantse Utrechtse kerken
Donatie van de rk kerk Paus Paulus Johannes Parochie Houten

De logo's van de meeste fondsen en donateurs zijn te vinden op de volgende pagina.

Burkens'
Stichting

ekfheinfonds

Elise Mathilde

protestantse
diaconie

STICHTING
OMDUW

opkomen voor kwetsbare mensen

NETWERK
dak

STICHTING
ROTTERDAM

EMMAUS

HAARZUILLENS

RDO *Balijs van Utrecht*

HET^x_y
ACTIE
FONDS

Fundatie
Van den Santheuvel-Sobbe

ARMOEDE
FONDS

JEUGD
FONDS
SPORT &
CULTUUR

W.M. De Hoop Stichting

